ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1993

Vyhlásené: 23.07.1993 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

156

ZÁKON
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
z 24. júna 1993
o výkone väzby

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÝ ODDIEL
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1
Účel zákona

Účelom zákona je upraviť výkon väzby a práva a povinnosti osôb vzatých do väzby.

§ 2

(1) Spôsob výkonu väzby musí rešpektovať zásadu, že pokiaľ nie je právoplatným odsudzujúcim rozsudkom súdu vyslovená vina, nie je možné hľadieť na toho, kto bol vzatý do väzby (ďalej len „obvinený“), akoby bol vinný. Obvineného počas výkonu väzby možno obmedzovať len spôsobom, ktorý vyplýva z účelu väzby[1]), zaistenia bezpečnosti osôb a zabezpečenia ochrany majetku a poriadku v miestach, v ktorých sa väzba vykonáva.

(2) Obvineného možno obmedziť len vo výkone tých práv, ktoré sa vzhľadom na výkon väzby nemôžu uplatniť. Spôsob výkonu väzby nesmie ponižovať ľudskú dôstojnosť obvineného.

§ 3
Miesto výkonu väzby

(1) Väzba sa vykonáva v ústavoch na výkon väzby (ďalej len „ústav“), ktoré zriaďuje a zrušuje minister spravodlivosti Slovenskej republiky[2]).

(2) Ak to vyžaduje zdravotný stav obvineného alebo ak je to potrebné na účely trestného konania, väzba sa na nevyhnutne potrebný čas vykonáva v osobitnej nemocnici pre obvinených a odsúdených (ďalej len „nemocnica“) zriadenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.

(3) Ak je ohrozené zdravie alebo život obvineného a nemožno mu poskytnúť primeranú liečebnú starostlivosť v ústave alebo nemocnici, väzba sa vykoná v inom zdravotníckom zariadení, pričom stráženie obvineného zabezpečuje Zbor väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „zbor“).

§ 4
Preberanie, prepúšťanie a premiestňovanie obvineného

(1) Obvinený sa prevezme do väzby po zistení totožnosti len na písomný príkaz súdu alebo sudcu[3]).

(2) Obvinený musí byť bezodkladne prepustený z väzby po doručení rozhodnutia príslušného orgánu činného v trestnom konaní.

(3) Prevzatie obvineného do väzby a prepustenie z väzby sa vykonáva každý deň nepretržite po celých 24 hodín.

(4) Po prevzatí do väzby musí byť obvinený oboznámený svojimi právami a povinnosťami podľa tohto zákona.

(5) Obvinený je povinný po prijatí do väzby podrobiť sa osobnej prehliadke, lekárskej prehliadke a nevyhnutným hygienickým a protiepidemickým opatreniam.

(6) Obvinenému sa odnímu veci, ktoré nemôže mať pri sebe, a uložia sa v ústave; o tom sa vyhotoví záznam.

(7) Počas výkonu väzby sa obvinený môže premiestniť len na písomný príkaz prokurátora, súdu alebo sudcu, o čom sa upovedomí rodinný príslušník a obhajca obvineného[4]).

§ 5
Umiestňovanie obvinených do ciel

(1) Pri umiestňovaní obvinených do ciel sa dbá o to, aby bol zabezpečený účel väzby.

(2) Oddelene sa umiestňujú do ciel obvinení muži, ženy, mladiství a obvinení, ktorých trestné veci navzájom súvisia.

(3) Obvinení môžu byť umiestnení v celách po jednom, ak to umožňujú podmienky v ústave.

§ 6
Vybavenie ciel

(1) Pre každého obvineného musí byť v cele lôžko s matracom, podhlavníkom a prikrývkou, stolička a skrinka na uloženie osobných vecí. Ďalej musí byť cela vybavená stolíkom, umývadlom a pitnou vodou, splachovacím WC, signalizačným privolávacím zariadením a rozhlasom. Cela musí byť vetrateľná, vykurovateľná, osvetlená denným svetlom a musí v nej byť funkčné elektrické osvetľovacie teleso.

(2) Ubytovacia plocha pre obvineného v cele je najmenej 3,5 m^2. Ak sa v dôsledku mimoriadnych udalostí nadmerne zvýši počet obvinených v ústave, môže sa výmera ubytovacej plochy v cele pre obvineného v odôvodnených prípadoch znížiť na nevyhnutne potrebný čas.

§ 7
Predvedenie obvineného

(1) Obvinený je predvedený pred orgán činný v trestnom konaní a pred orgány uvedené v § 25 a 26 na žiadosť týchto orgánov. Pred iné orgány možno obvineného predviesť len so súhlasom príslušného orgánu činného v trestnom konaní. Obvinený sa predvádza zásadne do miestnosti ústavu na to určenej.

(2) Obvinený sa predvedie mimo ústavu na základe žiadosti príslušného orgánu činného v trestnom konaní alebo súhlasu tohto orgánu. Obvinený môže byť odovzdaný vyšetrovateľovi Policajného zboru Slovenskej republiky na vykonanie procesných úkonov mimo ústavu len so súhlasom príslušného orgánu činného v trestnom konaní.

(3) Od odovzdania obvineného vyšetrovateľovi Policajného zboru Slovenskej republiky až do jeho návratu do ústavu zodpovedá za jeho stráženie Policajný zbor Slovenskej republiky.

DRUHÝ ODDIEL
PRÁVA A POVINNOSTI OBVINENÝCH

§ 8
Styk s obhajcom a advokátom

(1) Obvinený má právo stýkať sa s obhajcom v rozsahu, ktorý vyplýva z Trestného poriadku[5]), a môže byť s ním v písomnom styku bez obmedzenia. Taktiež s ním môže hovoriť v ústave, v miestnosti na to určenej, bez prítomnosti tretej osoby v čase a rozsahu nenarušujúcom ústavný poriadok.

(2) Obvinený má právo požiadať advokáta o právnu pomoc vo veci, ktorá nesúvisí s trestnou vecou, pre ktorú je vo väzbe. Ak je však vo väzbe obvinený z dôvodu uvedeného v § 67 písm. b) Trestného poriadku (ďalej len „kolúzna väzba“), jeho korešpondencia s advokátom podlieha kontrole príslušného orgánu činného v trestnom konaní; na rozhovor obvineného s advokátom v ústave, v miestnosti na to určenej, je potrebný písomný súhlas príslušného orgánu činného v trestnom konaní. Rozhovor sa uskutoční za prítomnosti príslušného orgánu činného v trestnom konaní, ak si to pri udelení súhlasu vyhradil, vždy však za prítomnosti príslušníka zboru.

§ 9
Korešpondencia

(1) Obvinený v inej ako kolúznej väzbe môže prijímať a odosielať korešpondenciu. Riaditeľ ústavu alebo ním poverený príslušník zboru má právo nahliadnuť do korešpondencie obvineného, či obsahuje nedovolenú vec alebo informáciu. Ak takúto vec alebo informáciu korešpondencia obsahuje, riaditeľ ústavu alebo ním poverený príslušník zboru je oprávnený vec alebo korešpondenciu zadržať a je povinný odovzdať ju príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní.

(2) Obvinený, ktorý je v kolúznej väzbe, môže prijímať a odosielať korešpondenciu len prostredníctvom príslušného orgánu činného v trestnom konaní; ten môže korešpondenciu zadržať. Uvedené ustanovenie sa nevzťahuje na korešpondenciu s obhajcom a na sťažnosti a žiadosti obvineného podľa § 17.

§ 10
Návštevy

(1) Obvinený má právo na prijatie návštev v ústave raz za mesiac, mladistvý raz za 14 dní v trvaní najmenej 30 minút. Riaditeľ ústavu môže v odôvodnených prípadoch povoliť návštevy aj častejšie. Na návšteve sa spravidla môže zúčastniť najviac päť osôb vrátane detí. Ak je obvinený v kolúznej väzbe, na uskutočnenie návštevy je potrebný predchádzajúci písomný súhlas príslušného orgánu činného v trestnom konaní. Pri návšteve, po vykonanej kontrole príslušníkom zboru, môže obvinený prijať balík do hmotnosti 5 kg.

(2) Návštevy sa uskutočňujú za prítomnosti určeného príslušníka zboru. Návštevy obvineného, ktorý je v kolúznej väzbe, sa uskutočňujú za prítomnosti príslušného orgánu činného v trestnom konaní, ak si prítomnosť vyhradil pri udelení súhlasu s návštevou.

(3) Obvinený je povinný podrobiť sa pred návštevou a po nej osobnej prehliadke.

§ 11
Duchovné služby

(1) Obvinenému sa zabezpečuje právo na poskytovanie duchovnej služby v rozsahu, ktorý vyplýva z osobitných predpisov[6]).

(2) Pri poskytovaní duchovných služieb podľa odseku 1 sa prihliada na účel väzby. V prípade, že obvinený je v kolúznej väzbe, je na poskytnutie duchovnej služby tomuto obvinenému potrebný súhlas príslušného orgánu činného v trestnom konaní, ak nejde o prípady ohrozenia života a zdravia.

§ 12
Nákup potravín, vecí osobnej potreby, tlače a prijímanie balíkov a peňazí

(1) Obvinený má právo v pracovných dňoch na nákup potravín a vecí osobnej potreby v ústavnej predajni. Taktiež si môže kupovať dennú tlač, časopisy a knihy.

(2) Obvinený môže raz za mesiac prijať balík do hmotnosti 5 kg s potravinami, ktoré nepodliehajú rýchlej skaze, s tlačou a vecami osobnej potreby. Obmedzenie sa nevzťahuje na balíky s oblečením zasielaným za účelom obmeny. Balíky podliehajú kontrole určeného príslušníka zboru. Peniaze poslané obvinenému ústav eviduje a obvinený môže s nimi nakladať podľa osobitného predpisu.

§ 13
Stravovanie, spánok, osobná hygiena a vystrojovanie

(1) Obvinenému sa poskytuje trikrát denne strava v množstve, akosti a nutričnej hodnote, ktorá zodpovedá odporúčaným výživným dávkam. Obvinenému, ktorého zdravotný stav to vyžaduje, sa podľa rozhodnutia ústavného lekára poskytuje diétna strava.

(2) Obvinený má právo na nepretržitý osemhodinový spánok.

(3) Obvinenému ústav vytvorí podmienky na zabezpečenie osobnej hygieny.

(4) Obvinený používa spravidla ústavný odev, bielizeň a obuv. Na žiadosť obvineného ústav mu umožní používať vlastný odev, bielizeň a obuv za podmienok, že má zabezpečenú ich pravidelnú obmenu.

§ 14
Vychádzky

Obvinený má právo zúčastniť sa denne na vychádzkach v určenom otvorenom priestore ústavu najmenej jednu hodinu. Vychádzky môže riaditeľ ústavu v mimoriadnych prípadoch krátkodobo obmedziť.

§ 15
Zdravotnícka starostlivosť

(1) Obvinený má právo na potrebnú zdravotnícku starostlivosť v rozsahu a za podmienok ustanovených všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(2) Obvinený je povinný podrobiť sa vstupnej a výstupnej lekárskej prehliadke vrátane nevyhnutných fyzikálnych, laboratórnych vyšetrení, hygienických a protiepidemických opatrení.

(3) Ak je ohrozený život alebo zdravie obvineného a ak nie je možné zabezpečiť potrebnú zdravotnícku starostlivosť v ústave alebo v nemocnici, poskytne sa mu v inom zdravotníckom zariadení.

(4) Ak si obvinený úmyselne zaviní ujmu na zdraví, je povinný uhradiť náklady dopravy a stráženia spojené s liečením.

§ 16
Zamestnávanie obvinených

Ak to podmienky ústavu dovoľujú a ak s tým obvinený a orgán činný v trestnom konaní súhlasia, možno obvineného zaradiť do práce.

§ 17
Sťažnosti a žiadosti obvinených

(1) Obvinený môže na zabezpečenie svojich práv podávať sťažnosti a žiadosti štátnym orgánom, ktorých odoslanie je ústav povinný bezodkladne zabezpečiť a evidovať.

(2) Ak o to obvinený požiada, umožní sa mu rozhovor s riaditeľom ústavu alebo ním povereným príslušníkom zboru; rozhovor sa mu umožní aj s osobou, ktorá v ústave vykonáva dozor nad výkonom väzby alebo jeho kontrolu.

§ 18
Základné povinnosti obvinených

(1) Obvinený je povinný dodržiavať tento zákon, Poriadok výkonu väzby, ústavný poriadok, plniť príkazy a pokyny príslušníkov zboru, podrobiť sa osobnej prehliadke a lekárskej prehliadke, šetrne zaobchádzať so zverenými vecami a iným majetkom a zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku.

(2) Na zamedzenie alebo odstránenie protiprávneho konania obvineného sa môžu použiť donucovacie prostriedky podľa osobitného zákona[7]).

TRETÍ ODDIEL
VYBAVOVANIE DISCIPLINÁRNYCH PRIESTUPKOV OBVINENÝCH A ZHABANIE VECI

§ 19
Disciplinárne priestupky a ich vybavovanie

(1) Zavinené porušenie tohto zákona a Poriadku výkonu väzby obvineným vo väzbe je disciplinárnym priestupkom, za ktorý možno obvinenému uložiť disciplinárny trest.

(2) Disciplinárne tresty sú

a) pokarhanie,

b) prepadnutie veci,

c) umiestnenie do samoväzby až do 15 dní, a ak ide o mladistvých, až do 10 dní.

(3) Disciplinárny trest možno uložiť, ak sú náležite objasnené okolnosti disciplinárneho priestupku a je dokázaná vina obvineného. Pred uložením disciplinárneho trestu obvinenému sa musí umožniť, aby sa k veci vyjadril.

(4) Uložený trest musí byť úmerný závažnosti spáchaného disciplinárneho priestupku. Trest možno uložiť do jedného mesiaca od zistenia priestupku, najneskôr však do jedného roka od jeho spáchania.

(5) Prepadnutie veci možno uložiť obvinenému za podmienok ustanovených osobitným zákonom[8]). Vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

(6) Za osobitne závažné porušenie tohto zákona a Poriadku výkonu väzby môže byť obvinenému uložený disciplinárny trest samoväzby, ktorý spočíva v jeho umiestnení do cely prispôsobenej na tento účel. Podrobnosti upraví Poriadok výkonu väzby.

§ 20
Zhabanie veci

(1) Ak nebolo uložené prepadnutie veci podľa § 19 ods. 5, možno rozhodnúť, že takáto vec sa zhabáva za podmienok ustanovených osobitným zákonom[9]).

(2) O zhabaní veci sa rozhodne aj v prípadoch, keď nemožno zistiť vlastníka tejto veci. Vlastníkom zhabanej veci sa stáva štát. Rozhodnutie o zhabaní veci sa oznámi obvinenému, ktorý spáchal disciplinárny priestupok, a osobe, ktorej sa toto rozhodnutie týka.

§ 21
Disciplinárna právomoc

Ukladať disciplinárne tresty a rozhodovať o zhabaní veci je oprávnený poverený funkcionár ústavu.

§ 22
Opravné prostriedky

(1) Proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu alebo zhabaní veci má obvinený alebo osoba, ktorej sa toto rozhodnutie týka, právo do troch dní od oznámenia rozhodnutia podať písomné odvolanie, ktoré má odkladný účinok. Odvolanie nemá odkladný účinok, ak bol uložený trest umiestnenia do samoväzby a ak udržanie poriadku a disciplíny v ústave vyžaduje, aby trest bol ihneď vykonaný.

(2) O odvolaní rozhoduje riaditeľ ústavu najneskôr do 14 dní.

ŠTVRTÝ ODDIEL
VÝKON VÄZBY MLADISTVÝCH A CUDZINCOV

§ 23
Osobitné ustanovenia o mladistvých

(1) Ustanovenia tohto zákona sa vzťahujú na výkon väzby mladistvých s odchýlkami v ňom uvedenými.

(2) Mladistvým sa venuje osobitná starostlivosť s prihliadnutím na ich osobnosť a vek.

§ 24
Výkon väzby cudzincov

(1) Ustanovenia tohto zákona sa vzťahujú aj na výkon väzby obvinených cudzincov.

(2) Obvineným cudzincom sa umožní styk so zastupiteľským úradom štátu, ktorého sú občanmi a ktorému tiež môžu podávať svoje žiadosti a sťažnosti.

(3) Obvineným cudzincom ústav zabezpečí informáciu o podmienkach výkonu väzby podľa možnosti v ich materinskom jazyku[10]).

PIATY ODDIEL
DOZOR A KONTROLA V ÚSTAVOCH

§ 25
Prokurátorský dozor

Dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústavoch vykonáva prokuratúra podľa osobitného predpisu[11]).

§ 26
Kontrola v ústavoch

Kontrolu výkonu väzby v ústavoch vykonávajú

a) orgány Národnej rady Slovenskej republiky,

b) minister spravodlivosti Slovenskej republiky a osoby ním poverené,

c) generálny riaditeľ zboru a osoby ním poverené.

ŠIESTY ODDIEL
TROVY VÝKONU VÄZBY

§ 27

Ak bol obžalovaný právoplatne uznaný za vinného, je povinný nahradiť štátu trovy spojené s výkonom väzby. Dennú sadzbu pripadajúcu na trovy spojené s výkonom väzby, spôsob úhrady týchto trov, ako aj dôvody upustenia od povinnosti hradiť trovy určí minister spravodlivosti Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

SIEDMY ODDIEL
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 28

Podrobnosti o výkone väzby ustanoví Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým sa vydá Poriadok výkonu väzby.

§ 29

Zrušujú sa:

1. § 360 ods. 3 Trestného poriadku,
2. § 11 ods. 2 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 431/1991 Zb. o zrážkach z pracovnej odmeny osôb, ktoré sú vo výkone trestu odňatia slobody, a o výkone rozhodnutia zrážkami z pracovnej odmeny týchto osôb.

§ 30

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

1) § 67 a 381 Trestného poriadku.

2) § 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 79/1992 Zb. o Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

3) § 68 Trestného poriadku.
§ 35 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/1992 Zb. o Spravovacom poriadku pre okresné a krajské súdy v znení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 18/1993 Z. z.

4) § 70 Trestného poriadku.

5) § 33 a 41 Trestného poriadku.

6) § 9 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností.

7) § 13 zákona Slovenskej národnej rady č. 79/1992 Zb. o Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

8) § 15 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

9) § 18 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb.

10) § 2 ods. 14 Trestného poriadku.

11) § 24 zákona č. 60/1965 Zb. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.